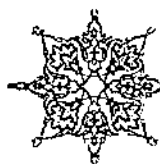

www.ketab.ir

رسالہ ایانہ کتبائے درخشانی
تالیف: نجم ستوری

سرشناسه: سلوتی، رحیم، ۱۳۳۷
 عنوان و نام پدید آور: ن و القلم: رساله‌ی اسباب کتابت در خوشنویسی / تألیف رحیم سلوتی
 مشخصات نشر: تهران، حلقه، ۱۳۸۹
 مشخصات ظاهری: ۲۰۱ ص: مصور (رنگی)
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۸۵۹-۰۳
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۱۹۹
 موضوع: ۱- قلم تراشی ۲- نوشت افزار ۳- خوشنویسی
 رده بندی کنکره: ۹۱۳۸۹ ن ۸ س ۱ / NK ۳۶۰۰
 رده بندی دیویی: ۷۴۵/۶۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۷۶۷۲۵

سلسله‌ی سری نوشت حلقه‌ی دام بلاست هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست

نوشت

انتشارات: حلقه

نویسنده: رحیم سلوتی

خوشنویسی روی و پشت جلد: رحیم سلوتی

لیتو گرافی: کارنگ

چاپ و صحافی: کارنگ

ویراستار: مروا مکی - مریم سرشکی

ناپیست: مقام آسا

تیراژ: ۳۰۰ جلد

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۰ - چاپ اول

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

جميع حقوق برای مؤلف محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان سید جمال الدین اسد آبادی، خیابان فتحی شقاقی، نیش چهلستون، پلاک ۶۲، ط ۴
 تلفن ۸۸۱۰۸۶۴ و ۰۹۱۲-۱۱۹۰۶۸۷، نشر حلقه، فاکس: ۸۸۱۰۸۶۴ - MORVA7FM@YAHOO.COM

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱- مقدمه.....	
فصل اول:	
۱-۳- کلاس خط سهراب سپهری.....	۲
۱-۴- تعریف قلم.....	۸
۱-۵- قلم در قرآن کریم و روایات و	۸
۱-۶- ماهیت معنوی قلم.....	۱۸
۱-۷- قلم، خامه و کلک در اشعار صائب تبریزی.....	۱۹
۱-۸- شناخت قلم.....	۲۰
۱-۹- مشخصات قلم از نظر نگارنده.....	۲۳
۱-۱۰- وصف قلم.....	۲۵
۱-۱۱- انواع قلمها.....	۲۶
۱-۱۲- چگونه قلم را بدست بگیریم.....	۳۱
۱-۱۳- نام گذاری قسمت‌های مختلف قلم.....	۳۶
۱-۱۴- دانگ و اندازه قلمها.....	۳۷
۱-۱۵- قلم رانی و ارتباط آن با تراش از نظر نگارنده.....	۳۹
۱-۱۶- آداب تراش قلم.....	۴۰
۱-۱۷- آداب تراش قلم از نظر نگارنده (الگوهای پیشنهادی قلمتراش).....	۵۰
۱-۱۸- شیوهی تراش قلم کلهر و.....	۷۲
۱-۱۹- چگونگی پرورش قلم نی دزفولی.....	۷۵

فصل دوم:

- ۲۰-۲- قلمتراش ۸۱
- ۲۱-۲- مصاحبه با استاد ابوالوفاحسینی ۸۶
- ۲۲-۲- حکایت قلمتراش ۹۳

فصل سوم:

- ۲۳-۳- قلمدان ۹۷

فصل چهارم:

- ۲۴-۴- کاغذ (تعریف کاغذ) ۱۰۷
- (ویژگیهای کاغذ مناسب برای کتابت) ۱۰۸
- ۲۵-۴- پیدایش کاغذ از لحاظ تاریخی ۱۰۸
- ۲۶-۴- ساخت کاغذ دست ساز (سنتی) ۱۱۲
- ۲۷-۴- انواع کاغذهای سنتی خوشنویسی ۱۱۴
- ۲۸-۴- رنگ آمیزی کاغذ به روش های سنتی (گیاهی) ۱۲۱
- ۲۹-۴- رنگ آمیزی با قرمز دانه (حیوانی) ۱۳۳
- ۳۰-۴- رنگ آمیزی ابری (کاغذ ابری) ۱۳۵
- ۳۱-۴- ابری آبی ۱۳۹
- ۳۲-۴- انواع افشانگری کاغذ (زرافشان، افشان پیخته و ...) ۱۴۱
- ۳۳-۴- رنگ آمیزی کاغذ با شاپن و ۱۴۴
- ۳۴-۴- انواع آهارها، مهره زدن کاغذ ۱۴۵

فصل پنجم:

۳۵-۵- مرکب و انواع آن و..... ۱۵۳

فصل ششم:

۳۶-۶- دوات ۱۷۱

فصل هفتم:

۳۷-۷- لبقه ۱۷۹

۳۸-۷- قط زن (نی قط) ۱۸۱

۳۹-۷- سنگ رومی، سنگ فسان ۱۸۳

۴۰-۷- زبردستی ۱۸۵

۴۱-۷- میسطر (میسطره) ۱۸۸

۴۲-۷- قلم پاک کن (ممسحه، فراغه) ۱۹۰

۴۳-۷- آب دوات کن (مِسْقاه، ماوردیه) ۱۹۰

۴۴-۷- گیره، شابلون ۱۹۲

۴۵- پی نوشتهها ۱۹۵

۴۶- منابع و مآخذ ۱۹۹

مقدمه

پنج چیز است که تا جمع نگردد با هم هست خطا ط شدن نزد خرد امر محال
دقت طبع و وقوفی ز خط و خوبی دست طاقت محنت و اسباب کتابت به
کمال

گر از این پنج یکی راست قصوری حاصل ندهد فایده گر سعی نمایی صد سال

بنام خداوندی که سخن بر زبان ما گذاشت، و خامه در دست ما نهاد، و ما را به نیروی فرهنگ از دیگر جانوران برتری و جدایی بخشید.

همانطور که در مرقومه فوق ملاحظه می فرمایید، نتیجه و ماحصل صد ها سال تجربه استادان عظیم الشان خط و کتابت در امر خوشنویسی است، شروطی لازم و کافی را جهت ورود به این عرصه تحریر، تاکید و واجب دانسته اند، از جمله آنها، اسباب کتابت در حد کمال است که بدون آن قصور حاصل شده و فایده ای ندارد. هنر جویی که با قلم و آداب تراش آن که شرط اول قدم در امر خوشنویسی است آشنا و آگاه نباشد و قلمش را به طور صحیح نتواند بتراشد مزه و شیرینی خط و کتابت را به درستی درک نخواهد کرد، اکثر استادان متقدم و متاخر متفق القولند که هنرجو قبل از شروع به تعلیم عملی خوشنویسی باید آداب تراش قلم را بداند و یا حداقل همزمان با تعلیم آنرا فرا بگیرد و دیگر اسباب کتابت را به طور کامل بشناسد.

ز کاتب این صفت نیکو نباشد که کلکش را کسی دیگر تراشد

در این رساله ((اسباب کتابت)) سعی بر آن شده تا آداب تراش قلم که نتیجه یک عمر قلمرانی نگارنده است به طور اخص، همراه با ترسیمات دقیق هندسی، تمام نکات و ظرایف موجود را تجزیه و تحلیل نموده، تا اهل قلم با آگاهی هر چه بیشتر به درک آن نایل شوند و از لذات قلمرانی صحیح بهره کافی و وافی را ببرند.

اسباب کتابت (ابزار آلات خوشنویسی) دیگر، به طور اعم همراه با پیشینه و سوابق موجود تشریح گردیده تا مثمر ثمر برای خوشنویسان محترم باشد، در واقع ران ملخی

است پیش سلیمان بردن، با امید به اینکه توانسته باشم هر چند اندک در حد بضاعت
وظیفه و دین خود را هر چه بیشتر و بهتر به جامعه خوشنویسان و پر کردن خلاء
های موجود انجام داده باشم، هر چه هست از حضرت حکیم است.

صالح و طالح متاع خویش نمودند تا چه پسند افتد و چه در نظر آید

گنجشک اگر به اوج شاهین نتواند پرید هم از پرواز نبایدش ایستاد، و سبها اگر

چون خورشید فروزان نتواند تافت باری از شما بیرون نتواند ماند.

در پایان از استادان گرامی و عالیقدر جناب آقای عباس اخوین و جناب آقای

محمد سلحشور و جناب آقای غلامحسین امیر خانی که با تشویق و راهنمایی های

خردمندانه خویش راه تدوین رساله حاضر را هموار نمودند سپاسگزاری می نمایم.

رحیم سلوتی

فروردین ماه ۱۳۹۰ ه. ش